СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIII. Ч. 35. Джерзи Сіті, Н. Дж., четвер, 12. лютого, 1925.

VOL. XXXIII. No. 35. Jersey City, N. J., Thursday, February 12, 1925. THREE CENTS

Президент і конґрес хоче задержати німецькі маєтки.

ВАШИНҐТОН, 10. лютого. — Проти проєкту закона, внесеного сенатором Борою, щоби звернути Німцям поконфіскована в час війни маєтки, вже піднялася поважна опозиція зі сторони сенаторів, конґресменів і уряду.

Президент Кулидж заявився проти сього проєкту тому, бо питанне звороту сих маєтків зараз викликалоби непорозуміння з аліянтами, які домагалибися певно, щоб сконфісковані маєтки віддати під заряд після пляну Доса.

КАПЕЛЮШНИКИ ЗАПОВІДАЮТЬ СТРАЙК.

ОРЕНДЖ, Ню Джерзі, 10. лютого. — Юнія робітників капелюшних фабрик постановила викликати страйк сих робітників, не дивлячися на те, що фабриканти загрожують перенести звідси фабрики на випадок страйку.

КОНҐРЕС ПРИСПІШУЄ РОБОТУ.

ВАШИНҐТОН, 10. лютого. — Щоби приспішити роботу ко ухвалювання законних проєктів, сенатові провідники постановили зарядити нічні засідання сенату.

На тих засіданнях будуть розбирати менчі проєкти.

ВАЖНЕ ЛІКАРСЬКЕ ВІДКРИТТЯ.

БОЛТИМОР, Меріленд, 10. лютого. — Др. Відер Леонард, професор Гапкинського університету, оголосив публично важне медичне відкриття. Каже він, що йому вдалося відкрити загальне средство проти недуг, яке вбиває всі бактерії.

Своє відкриття зробив лікар ще 10 літ тому, але мусів вперед зробити з ліком довгий ряд дослідів, щоби переконатися про його скуточність.

Після його досвідів, лік певно вибивав всі бактерії мочового проводу й нирок; винаходчик сподіється, що так само буде він вибивати бактерії у других частях тіла.

Колиб винахід дра Леонарда показався тим, чим він має бути, то медицина зробилаби небувалий крок вперед, бо винахід ліку, який вбивавби всі бактерії без розбору, був ідеалом лікарської штуки від часу, як медицина відкрила, що причинами хороб є малі животини.

НЕ БУДУТЬ ПОСИЛАТИ ЛІКІВ ЛІТАКАМИ.

НОВМ, Аляска, 10. лютого. — Летуни, що мали повезти воздухом ліки для хорих на дифтерію в Новмі, столиці Аляски, вже відкликали свою подорож, бо стан здоровля там поправився, що на разі нема потреби везти ліки.

УХВАЛЮЮТЬ ГРОШІ НА НАТУРАЛІЗАЦІЮ.

ВАШИНҐТОН, 10. лютого. — Сенат рішив нині поправити свій закон про урядові видатки та дав урядови право вжити сейчас 20,000 долярів на кошти натуралізації імігрантів.

Через брак гроша уряд мусів здержати свою роботу коло надавання американського горожаньства.

СПРАВА ВИКИНЕННЯ ПОСТУПОВЦІВ ЗАОСТРЮЄТЬСЯ.

ВАШИНҐТОН, 10. лютого. — Поступовий конґресмен Синклер заявив, що він піде на засіданне републиканських членів конґресу, хоча його не прошено, та буде брати в ньому участь так довго, поки його не викинуть. Крок Синклера заставить партію вирішити справу формальною ухвалою.

КАНДИДАТОВИ НА МІНІСТРА СУДУ ЗАКИДУЮТЬ НАРУШУВАННЄ ЗАКОНІВ.

ВАШИНҐТОН, 10. лютого. — Проти номінації Чарлза Воренa міністром судівництва на місце Стовна, який став членом Найвисшого Суду Злучених Держав, піднялася в сенаті сильна опозиція. Сенатори закидують Воренови, що він був головою двох цукрових підприємств, які свого часу потягано до відвічальности за безправну конкуренцію.

ПОТВЕРДИЛИ НІМЕЦЬКИЙ ДОГОВІР.

ВАШИНҐТОН, 10. лютого. — Сенат ухвалив потвердити договір межи Злученими Державами та Німеччиною про привернення приязних відносин межи сими державами.

КУЛИДЖ ПРОТИ ІНАВҐУРАЦІЙНИХ ПАРАД.

ВАШИНҐТОН, 10. лютого. — Президент Кулидж заявився за найпростійшою парадою з приводу його інавґурації. Він навіть напер на місцеву орґанізацію, яка занялася сею парадою, щоби вона урядила йому як найпростійший похід без смолоскипів та звернула жертводавцям всі гроші, які остануться. Сей комітет зібрав на кошти паради 60,000 долярів.

УВІЛЬНИЛИ СТУДЕНТА ВІД ЗАКИДУ ОТРОЄННЯ.

КОЛАМБАС, Огайо, 10. лютого. — Суд випустив на волю арештованого вчора студента Луиса Фиша, та заявив, що арештований не був уміщаний у справу утроєння двох студентів стрихніною.

НЕБУВАЛА ПРИГОДА.

Ст. Пол., Минесота, 9. лютого — Четверо людий вертало вчера автом з рибацької виправи на озеро Раш.. В одному місці автомобіль проломав лід і всі попали в воду. Автомобіль пішов на дно, яке було 25 стіп під ледом. Вони побачили, що лише небувала присутність ума могла вратувати їм життє. Вони в мить роздерли полотно автомобілевої покриви і через неї всі чотири кинулися плисти до полонки, через котру впав автомобіль. Се їм якось удалося. Замітно, що межи чотизма пасажирами був 12-літний хлопчина.

ТОРГОВЕЛЬНИЙ ДОГОВІР МІЖ АМЕРИКОЮ И ПОЛЬЩЕЮ.

Вашинґтон, 10. лютого. Американський уряд викінчив уже нині начерк торговельного договору меже Злученими Державами й Польщею. Договір буде незадовго підписаний та предложений американському сенатови до потвердження.

На основі сього договору, Злучені Держави станули на становищи найбільше упривілеованої держави в торговлі з Польщею. Польща каже, що з сим договором вона обовязує також вільне місто Данціґ.

ЗАОСТРУЮТЬ ЗАКОН ПРО ДЕПОРТАЦІЮ.

Вашинґтон, 10 лютого. Значною більшістю голосів палата послів ухвалила нині проєкт закона про депортацію (висилку) чужинців зі Злучених Держав.

Проєкт дає урядови вільну руку в поступованню супроти чужинців, яких він уважає небажаними для їх фізичних (тілесних), або умових прикмет. На основі сього закона, уряд мавби право виправляти з краю всіх тих іміґрантів, які не мають повних горожанських паперів, а були засуджені на рік вязниці або більше за переступленнє прогибіційного закона, коли кара виносить півтора року, або більше.

До ухвалення сего проєкту треба було двох третин голосів, але ся кваліфікована більшість таки найшлася. Проєкт тепер приходить під обради сенату.

НАЙШЛИ ГОРІВКУ У ПРОГИБІЦІЙНОГО АҐЕНТА.

Вашинґтон, 10. лютого. Прогибіційні агенти зробили ревізію в дома Ралфа Рубі, б. помічника окружного начальника прогибіції та забрали в нього 40 кварт горівки.

ЩЕ НЕ ПОКИДАЮТЬ ЛІЧЕННЯ ГЛУХИМ ЛЕТОМ.

Ню Йорк, 10. лютого. — Військові летуни згодили пробувати ще раз лічити одного глухого рекрута при помочи лету на великій висоті та скорого опускання його в долину.

РОЗБИТТЄ В ШКОЛІ ЧЕРЕЗ РЕЛІҐІЮ

Камерон, Месуре, 10. лютого, Через сварку межи т. зв. лібералами, які стоять за свобідним поясниванням Біблії, та так званими фундамелістами, що стоять за старим поясниванням і студенти і професори Веслеянської Колеґії розбиті на два ворогуючі зі собою табори.

Коли рада Колеґії відправила недавно двох професорів за те, що вони поясняли св. Письмо занадто свобідно, студенти-лібeрали загрозили страйком.

ВЖЕ И КАНАДА ХОЧЕ МАТИ СВОГО ПРЕДСТАВНИКА.

Отава 10. лютого. Канадійський уряд збирається вислати до Вашинґтону свого представника. Має ним бути Чарлз Мерфі, що був досі ґенеральним постместром Канади.

ЗАСУДЖУЮТЬ БАНКИРІВ ЗА УПАДОК БАНКУ.

Торонто, Канада, 10. лютого. Канадійський суд засудив на кару вязниці вісьмох урядників банку Говм Бенк оф Канада, котрий збанкрутував у серпни 1923 р. з утратою 18. міл. дол.

Банкирів засуджено за те, що вони предкладали урядови фалшиві фінансові звіти.

НОВІ КНИЖКИ І ВИДАННЯ

Цими днями вийшла перша книга видана Українським Інститутом Громадознавства у Празі під назвиском „Кубань". Автор її Івасюк подав великий і цікавий матеріял. Підготовляються ще до друку такі видання: „Суспільство", часопис громадознавства, під редакцією М. Ю. Шаповала. Серія книжок з українознавства (збірник „Україна", Західні Землі, Буковина, Бесарабія). Видання Інституту будуть виходити заходами Укр. Громад. Видавничого Фонду.

Протягом останніх тижнів вийшли з друку слідуючі нові видання У. Г. В. Ф. в Празі: Др. Яким Ярема — Провідні ідеї фільософії Томи Масарика, ст. 78. — Др. А. Гончаренко — Загальна ґіґієна, стор. 204. — М. Павлічук — Коротка енатомія для студентів медицини, ст. 116.

НАПАЛИЛА В ПЕЧІ 73-МА ТИСЯЧАМИ КОРОН.

Якийсь робітник з під міста Знаїм (Чехословаччина) мав зложених в банку 73.000 кор. ч. Тому, що в теперішніх часах часто трафляються бандитські напади на банки, в страху, щоби не стратити грошей, вибрав їх із банку і сховав до печі. Коли одного разу робітник виїхав до Знаїм, до нотаря, мама, яка лишилася в дома рішила перший раз напалити в печі, що й зробила. По повороті до дому застав робітник тільки попіл зі своїх банкнотів.

ПРОДУКЦІЯ АМЕРИКАНСЬКИХ ФАБРИК ЗА ОДИН РІК.

Вашинґтон, 10. лютого. — Бюро переписи обчисляє, що американські фабрики виробили за 1923 р. продуктів вартости 60. міліярдів 481 міліонів долярів.

НОВА КОПАЛЬНА ЗОЛОТА НА СИБІРІ

З Москви доносять, що над Лени відкрито нові простори, на яких находиться золота руда. Простори ті великі на 500 кв. кільометрів, золотий пісок находиться на два метри під поверхнею землі. Богато людей мандрує туди за роботою. Кажуть, що вже сім тисячів людей працює там над копаннєм.

ГОЛОД НА УКРАЇНІ.

До харківської ґубернїяльної комісії допомоги жертвам неврожаю надійшли відомости, що ві третини сільської людности на 1-го грудня вже не мали харчів, а живились суроґатами. Решта людности мала здебільшого від 3 до 1 пуда хлібних запасів. До нового врожаю зможе вдержатись своїми силами тільки 15% селянства. Випродаж худоби йде далі, бо нема паші.

В Ізюмськім повіті почалось поголовне переселення селян, які тікають од голодової смерти. Комісія Рикова призначила українському радноркомові 100 тисяч карб. на орґанізацію харчової допомоги людносди цього повіту.

На Донеччині відкрито 130 пунктів для роздачі харчів голодуючим селянам та робітникам.

У Туодосії спілка грузчиків відмовилась грузити експортове збіжжя. Портові влади закликали до цієї праці безробітних, але ніхто на цей заклик не відгукнувся. Для охорони порту викликано військо. Свою відмову ґрузчики пояснюють тим, що вивозити збіжжя булоб тепер злочином, бо в Таврії, особливо-ж у керченсько-теодосійськім районі, сама людність потребує харчової допомоги.

У Луганському 17. грудня вибухли робітничі розрухи на ґрунті дорожнечі хліба. Розгромлено низку хлібних крамниць і пекарень. Безробітні намагались розгромити райком компартії біля залізничого двірця. Викликані на місце розрухів військові відділи не допустили до розгрому крамниць приватної та державної торговлі й промислових підприємств.

На Полтавщині неможливо тепер купити ані пуда збіжжя. Селянство вичерпало всі свої запаси і тепер не продає збіжжа навіть по вільні йціні. Замість 14 міл. пудів, які мали тут закупити урядові хлібозаготовачі, закуплено всього 6,5 міл. пуд. Дальші операції припинено в причині їх повної безвиглядности.

Сталін проти Зіновєва.

БЕРЛІН, 10. лютого. — Член „тройки", яка править Росією, Сталін, виступив на зізді російської комуністичної партії з промовою, в якій заповів, що селяни збунтуються проти большевицької влади, коли вона не оставить їм свободи.

Він казав, що постава селянства щораз грізнійша супроти большевицької влади і закінчив промову словами:

„Коли ми не виявимо більше симпатії і зрозуміння для потреб селянства, то советська система впаде і програє".

Сей його виступ вважають відповідю на промову Зіновєва, котрий сказав, що большевики мусять далі держати диктатуру над селянством.

Кажуть, що і Каменев підпирає Сталіна й оба хотіли-б як найскорше повалити Зіновєва.

СТАЛІН ПРЕДСКАЗУЄ УПАДОК БОЛЬШЕВИЗМУ.

БЕРЛІН, 10. лютого. — Один з „тройки", яка править сьогодня Росією, Сталін (Джугашвілі), відомий зі своєї мовчаливости. Він ніколи не подає своїх політичних розмов до ґазет.

Аж ось вперве він згодився, щоб німецький комуніст Герцоґ, який тепер живе в Москві, подав розмову з ним до преси і він подав її до московської большевицької ґазети Правда (орґану російської комуністичної партії).

В сій розмові Сталін висміяв пророцтва Зіновєва і Бухаріна, буцімто Німеччина вже доспіла до комуністичного перевороту.

Сталін сказав, що заки німецькі комуністи зможуть думати про переворот, мусять статись отсі три річи:

1. — Треба зломити силу соціялістів серед німецького робітництва і навернути його до комунізму.

2. — В Німеччині треба викликати внутрішню економічну крізу, яка спричинила би торговельну крізу і всі її наслідки.

3. — Мусять повстати поважні неспокої не тільки в Німеччині але й у її ворогів, аби німецькі комуністи мали змогу перевести успішно революцію.

БОГАТО ГАЛАСУ З НІЧОГО.

ЖЕНЕВА, Швайцарія, 10. лютого. — З уваги на спротив Англії секретаріят Ліґи Народів не предложить пляну Бенеша „на поставленнє війни поза закон" на слідуючій конференції Ради Ліґи Народів, що має відбутися в березні (марті) сього року.

Кажуть, що плян Бенеша буде відложений в безконечність, або до осінного Збору Ліґи Народів, яка його відкладе в безконечність.

Таксамо, як кажуть, і справа „всесвітнього розоружного конґресу", який мав бути в червні сього року в Женеві, буде відложена в безконечність. Для приняття сього конґресу треба, щоб 4 великі держави з Ліґи його підписали, а досі підписала тільки Франція.

МАРКС ПРЕМІЄРОМ ПРУСІЇ.

БЕРЛІН. 10. лютого. — Пруський сойм вибрав нині бувшого федерального премієра Німеччини дра Вільгельма Маркса премієром Прусії.

КРОВАВА ПОБІДА СТАРОГО ПАШІЧА.

БІЛГОРОД, столиця Сербії, 9. лютого. — При вчерашніх виборах по довгій кровавій боротьбі побідив старий премієр Пашіч. Але його побіда дуже маленька, бо здобув дуже незначну більшість, а опозиція здобула стільки голосів, що лиш кілька голосів їй бракує до більшости, які власне здобув кровю виборців старий Пашіч.

Хорвати здобули майже всі мандати, дарма, що Пашіч розвязав хорватську селянську партію Радіча.

ІТАЛІЯ ХОЧЕ СПЛАЧУВАТИ ДОВГИ.

РИМ, 10. лютого. — В кругах правительства заявляють, що Італія ані не відмовляється платити Америці воєнних довгів, які виносять до $2,000,000,000, ані не домагається зменшення сих довгів, але готова згодитися сплачувати увесь довг.

Італія хоче, як кажуть, лише догідних умов сплати. І коли виїде до Вашинґтону новий італійський амбасадор Джакомо ді Мартіні, за ним поїде теж спеціяльна італійська делеґація для умови з американським правительством щодо сплати воєнних довгів

ВСЕ ЩЕ НОВІ ГОЛОДНЕЧІ В РОСІЇ І НА УКРАЇНІ.

МОСКВА, 10. лютого. — В Надволжанщині, в Росії, і на Україні вже тепер панує голод.

Советський уряд замовляє заграницею збіже і муку, щоби продавати голодному населенню.

Одначе кромі теперішньої голоднечі заповідається на весну нова. Наслідком теплої зими не було доволі снігів, щоб прикрили озимину, а натомісць вогкість знищила її і з весною із засівів нічого не останеться.

Большевицький уряд обіцює, що на весну знову роздобуде пшениці на засів ярини на місце озимини.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays,
at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ .75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

В Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

Линколн за котрого забули

Нині святкується по Злучених Державах память Абрагама Линколна. Величають його великим визволителем чорної раси з неволі південно-американських панів. Признають йому удержанне єдности американських кольоній, і за те ставлять його обіч Джорджа Вашингтона, що виборов свободу Америці з під англійського короля.

Величають його в північній части Злучених Держав усі верстви й кляси американського народа. Для всіх він великий чоловік. Тішиться він загальним признанням. У промовах бесідників він виходить щось у роді святого.

Як кождий великий чоловік, він дістає не лишень признанне. В його святкованню є богато такого, проти чого він самий запротестуваввби, якби був живий. Серед загального вимахування звіздистими прапорами забувається про Линколна богато річий, гідних уваги.

Забувається приміром те, що не хто инчий, як власне Абрагам Линколн яко конгресмен виступив був остро проти президента Повка за його виповіджене війни Мексикови. Забувається, що похід Злучених Держав проти Мексика за Тексас власне Линколн пятнував, як безправний рабунок. Забувається, що Линколн виступив проти топленя народу в війні, та кормлення його военною славою.

Забувається теж підчас походів й бандових музик на те, що Линколн говорив про робітників:

„Найсильнійшим звязком людської симпатії, поза родинними зносинами, повина бути звязь всіх працюючих людей, всіх народів, язиків та родів".

Забувається теж, що він говорив:

„Праця є висша й независима від капіталу. Капітал, се лишень овоч праці. Праця висша від капіталу, і вона заслугуе на більшу увагу."

Такі клички виголошував Линколн за свого життя, коли великі плянтатори й фабриканти звали його клавном, малпою й зрадником.

Такий був Линколн Великий оборонець поневолених, Муринів-рабів, поневолених національно людий, угнетених робітників. На сього Линколна забувається, але сього Линколна треба пригадати, коли хочеться звеличати сього великого чоловіка Америки так, як він на се заслугує.

Страшне варварство Румунів.

„Українське Слово" з 7. січня с. р. повідомляє:

Українським громадянством на загарбаних Румунією українських землях, потрясла нова жахлива подія, незвичайно подібна своїм перебігом до трагедії бл. п. Ольги Бесарабової в польській львівській тюрмі.

Саме перед місяцем арештувала румунська дефензива сотника рум. армії Українця Чайковського заподозрілого у „головній зраді". Разом з ним арештовано його жінку, яку замкнено в поліційних арештах дефензиви, та стараноcя всіми способами видобути від неї бажаного „сіґуранцою" зізнання.

Очевидно годі було від невинної жінки щонебудь видобути і тут зачинається саме жахлива траґедія. НЕЩАСНУ ЖІНКУ ВЗЯЛИ ПОСІПАКИ НА ТОРТУРИ І ТАК ДОВГО МУЧИЛИ, АЖ ЖЕРТВА ВАРВАРСЬКОГО НАСИЛЬСТВА ПІСЛЯ КІЛЬКОХ ДНІВ ПОМЕРЛА.

Щоби сей сумний факт закрити перед очима загалу, кинено трупа з другого поверху тюрми на вулицю та розголошено вістку. про самогубство арештованої.

Тіло по звірськи замученої жінки негайно похоронено, не допускаючи до секції, та до видачі його родині.

Ганебний факт чергового румунського насильства повинен найти відповідний відгомін в цілому культурному світі, як ще один доказ кровавої української мартірольоґії під варварським пястуком насильника.

На поміч українським дітям

Рідна Школа із Західної України кличе о поміч!
Поміч потрібна негайно!
Як помогти?

Нехай кожде українське товариство в Америці на найблизшому мітинґу ухвалить від себе допомогу в сумі від 5 до 25 долярів і зараз вишле на Рідну Школу до Обєднання.

А кождий свідомий Українець і Українка нехай вишле НЕЗАПЛАЧЕНИЙ досі народній податок на 1923 і 1924 до Обєднання, в сумі 6 долярів.

Тоді Обєднанне вишле зовсім вистарчаючу допомогу до старого краю на українські приватні школи і на оборону сих шкіл усіми можливими способами.

Спішіться, бо пізно іноді значить запізно!
Допомогу посилати через Обєднанне на адресу:

OBYEDNANNYE, 847 N. Franklin St., PHILADELPHIA, PA.

КОНВЕНЦІЙНІ ПРОЕКТИ.

12.

Ню Йорк, Н. Й.

Проект можливий до здійснення.

Переглядаючи уважно передконвенційні проекти в органі нашої організації так поодиноких членів, як і від декотрих відділів, я не бачив, що по праді сказати крім старих та оклепаних вже старих пісеньок про обмеженє „дієт" так Гол. Урядникам, як і Редакторам нашої „Свободи", виплату посмертного за життя членам, та прочіх неможливостий, нічого майже до тепер нового, чи інтересного для загалу наших членів не сказано.

На днях однак, а зглядно в числі 26(з дня 2-го лютого с. р. на сторінках нашого органу „Свободи" появився інтересний і можливий до здійснення проект з під пера д. М. Мурашки, котрий є членом Редакційного Комітету нашої організації.

Сам проект інтересний не тільки тим, що він поданий членом Редакційного Комітету „Свободи", — але тим, — що д. Мурашко, як свідомий член, і не менше діяльний наш громадянин тут в Америці, — порозумів, як бачу велику потребу, якою є якраз справа основання якогось реального постановища так для сиріт по померших членах нашої організації, як також і якогось пріюта для знеможених віком членів нашої організації в Америці.

Сама гадка про основання „Сиротинця для молоді, чи „Приюта для старців тут не нова, бо другі народности, як приміром Поляки, Словаки, нечислячи вже Німців, Жидів випередили нас тут під тим взглядом вже давно. Порушувано цю справу вже і в нас, дискутовано про неї вже нераз, на ріжних „доврочних зборах", обговорювано її вже і на сторінках ріжних тут наших органів, а задля браку здаеться реальної ініціятиви, — проєкти завсегди позіставали проєктами...

Будучи колись виділовим відтак головним організатором нашої організації, відтак через довший час головним урядником загально знаного тут „Скрентонського Союза", мав я нагоду прислухатись нераз нарікання наших місцевих організаторів, що задля браку в наших запомогових організаціях, хоч в части сего, що мають, — чи обіцюють лишень членам чим нам тут запомогові організації, наші місцеві органнізатори мали нераз як то кажуть „твердий оріх" до рострощення, нім нарешті вдалось їм переконати, нашого брата, щоб вступив до своєї а не чужої, не рідко ворожої організації.

Пожаданим було б, щоби наш Український Народний Союз як міліонова вже народня інституція на еміґрації підчас сеґорічної конвенції, з волею всіх свідомих справи членів через своїх заступників-делєґатів, поміж іншими добрими та хосенними так для загалу членів як і для нашої організації справами перевів ухвалу, та перевів її в дійсність справу виховавчого інститута під контролею нашої організації для наших тут молоді, як рівнож і приюта для знеможених віком та зландних наших членів.

Бо наколи у нас є сиротинець, як вдучно зауважив д. Мурашко на підмогу рідному краєви є в нас гроші на політичну боротьбу з наїзниками наших земель, є в нас спромога помагати нашим інвалідам в краю сиротам в краю, „Рідній Школі", поневичем церквам, „Народним Домам"" в краю, то що ми зробили, чи робимо тепер, если вже не для себе самих, тут, то хоч для тих котрі лишаться тут по нас, чи хоч би і для тих наших членів, котрі в дійсности потребують нашої так моральної, як і матеріяльної помочі?

Михайло Беля.
Член У. Н. С.

13.

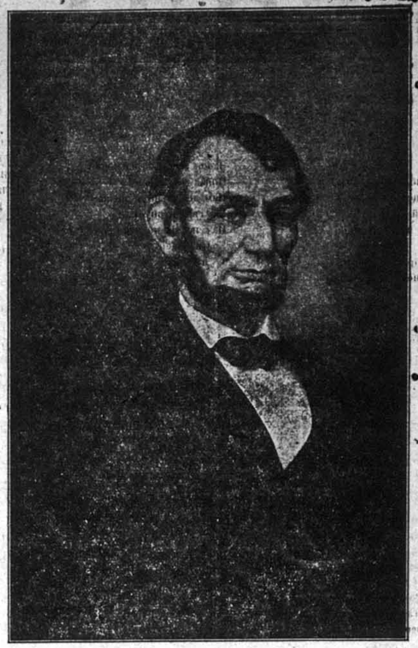
Мек Еду, Па.

Зближається головна конвенція У. Н. Союза є обовязком членів і делєгатів У. Н.С. подати свої передконвенційні проекти, з котрих часами конвенція може скористати і принести більше добра для У. Н. Союза: Аджеж мій проект є такий, щоби теперішня головна Екзекутива У. Н. Союза була ласкава обзнакомитись добре зі стейтовими правами, тими, котрі відносяться до запомогових організацій, та щоби гол. Екзекутива переконалась, чи вище згадані стейтові права позволилиб У. Н. Союзови запровадити в себе так звану по англійськи „Endowment Policy", то значить, щоби члени в У. Н. Союзі могли асекурувати себе на протяг 20 літ, а по упливі згаданого часу самі дістали свою асекурацію, (чи запомогу), я бувби за тим, коли би було можливе, щоби се запровадити в У. Н. Союзі. Це для У. Н. Союза було корисним, як також і для нашої американської молодіжи. Тоді молодіж наша асекурувалабися в У. Н. Союзі, а не в чужих американських асекураційних компаній, як се робять тепер.

Другий мій проект бувби такий, щоби на будуче головний уряд У. Н. Союза був вибраний через „референдум", так, щоби дати можність кождому членови У. Н. Союза права голосу на головний уряд. Конвенція можуть відбуватися, що чотири роки, на котрих конвенціях делегати поправлять статут, одобрять справоздане головного уряду і затвердить вибір головного уряду вибраного через „референдум". Вибір головного уряду через референдум мавби відбуватися в той спосіб, що шість місяців перед головною конвенцією головний екзекутивний комітет У. Н. Союза мавби порозсилати повідомлення У. Н. Союза номінаційне балоти з видрукованим наголовком на кождий уряд н. пр. „на головного предсідателя", „на головного заступця предсідателя", на головного рекордового секретаря" „на головного касієра", і т. д. Кождий член відділу дістане балот, ставить собі на балоті кандидатів які хоче на згадані в балоті уряди. По відголосуваню відділи відсилають всі балоти до Канцелярії У. Н. Союза, деголовна Екзекутива в присутности головної контрольної комісії перечислить балоти і оголосить вислід голосування. Три члени У. Н. Союза, котрі дістали більшість голосів на котрий будь згаданий уряд мають бути проголошені головним Екзекутивним Комітетом яко кандидати на дані уряде У. Н. Союза. По проголошеню кандидатів три місяці перед головною конвенцією головний екзекутивний комітет У. Н. Союза, котрий приносить балоти на конвенцію і передасть їх до обрахованя виборчий конвенційні комісії, котра оголосить результат виборів конвенції, а конвенція одобрить і оголосить вибір гол. уряду.

Д. Капітула.
Делегат від. 7.

ВИХОВУЙТЕ СВОЇХ ДІТЕЙ НА СПІВВЛАСНИКІВ НАЙБІЛЬШОЇ СВОЄ-РІДНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ. ЗАПИШІТЬ ЇХ ДО У. Н. СОЮЗА СЕЙЧАС.

АБРАГАМ ЛИНКОЛН.

ПОДЯКИ

Весть Пулмен, Шикаго, Ілл.

Отсим складаю подяку головному урядови Українського Народного Союза за се, що мені виплатив запомогу з фонду убогих з причини моєї хороби. Я довший час не працював, тож дякую головному урядови У. Н. Союза і від мені виплатив з фонду убогих 50 долярів. Подаю до відома всім читачам Свободи і всім членам У. Н. Союза де є ратунок, як не в своїй рідній організації? Отож,Браття і Сестри, ставайте всі в члени У. Н. Союза. Нехай зростає в сто тисяч членів, бо він найліпший опікун понад всі організації. І таксамо моєму відділови 243 складаю подяку, всім членам і урядникам, що були раді щоби я отримав запомогу з фонду убогих і ще раз складаю подяку головному урядови Українського Народного Союза, що не відмовив моїй просьбі. Я член відділу 243 дякую зі всею ріднею.

Теодор Карплюк.

Несподіване і тяжке горе мене стрінуло! Моя найдорозша жена Ксеня по короткій слабости померла, лишаючи мене і двох малих хлопців-сиріт в найбільшім смутку і жалю. Певною відрадою в моїм нещастю був шляхотний і зичливий учинок Сестрицтва Неп. Зач. Пр. Д. М. при українській католицькій парохії св. Івана Хрестителя на горах міста в Джерзи Сити, Н. Дж. яке надіслило мене сумою $150 на похорон небіжки. Прийміть від мене всі сестриці сердечну подяку і велике спаси-біг за Вашу гарну допомогу, яку Ви мені уділили. Ніколи не перестану жалувати, що я не записав небіжки до Укр. Нар. Союза, бодай на тисячу долярів, та сале тепер раджу кождому, щоби подбав про обезпечене своє і своєї родини і вступав у члени нашої народньої організації, У. Нар. Союза, бо ніхто не може знати, коли його нещасте стріне, так як я ніколи не сподівався, аби люта смерть забрала мені молоду жінку.

Стефан Войчишин,
Джерзи Сити, Н. Дж.

У. Н. СОЮЗ — НАЙЛІПШИЙ ОПІКУН В НЕЩАСТЮ. ЧИ ВИ Є ЧЛЕНОМ ЙОГО

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО САМІ І ЗАПИСУЙТЕ СВОЇ ДІТИ ДО У. Н. СОЮЗА!

КОГО ДНЕСЬ НАМОВИТЕ ОБЕЗПЕЧИТИСЯ В У. Н. СОЮЗІ, ТОЙ ВАМ ЗА ЦЕ ВДЯЧНИЙ БУДЕ ВСЕГДА.

СМЕРТЬ І НЕЩАСТЄ НЕ ТРАТЯТЬ НАГОДИ. НЕ ТРАТЬТЕ І ВИ. ОБЕЗПЕЧІТЬСЯ В У. Н. СОЮЗІ СЕЙЧАС.

Скрентон, Па.

Я низше підписана дякую головному урядови У. Н. Союза, що уділив мені з фонду запомогового 50, словами пятьдесять долярів. Дай Боже, щоби наш Союз зріс до року на 100 тисяч членів і желаю головним урядникам, щоб вони урядували, поки їм Бог дасть сили, бо то люди такі, котрі люблять працювати для добра організації і для добра українського народу.

Марія Стадник,
членкиня від. 208 У. Н. Союза.

ДО ВІДОМА

МАНАЄВСЬКИМ ОДНОСЕЛЬЧАНАМ В НЮАРКУ І ОКОЛИЦИ.

Дорогі Родимці!

Отсим подається до відома, що в сих днях повернув з старого краю С. Семенюк, котрий їздив відвідати свою рідню в селі Манаеві. Дорогі Родимці. С. Семенюк розказує про страшну біду і нужду в нашім ріднім селі. Отож Українське Тов. Манаївських односельчан в Нюарку, котре до сеї пори займалось будовою „Читальні Просвіти" в селі Манаеві і вже на сю ціль висдало 150 долярів і еще хотіло купити новий пляц під сю будову, отож власне сей пляц кількох полячків хоче купити і поставити там польський косьцюлек. Отож наколи ми в час сего пляцу не купимо, то за якийсь час по середині українського села Манаєва буде відніти не „Народний Дім" чи „Читальня Просвіти" але польський косьцюлек. Отож вище згадане Тов. рішило скликати мітинг в сій справі в суботу 14. лютого 1925 під ч. 49-51 Beacon St., о год. 7.30 вечером, на котрім буде присутний і С. Семенюк. Отож буде нагода почути з його власних уст, про страшне горе наших братів в рідному селу. А опріч сего привіз богато листів від рідні майже для кождого з села Манаева.

Тому проситься всіх родимців села Манаева в Нюарку і з других околиць прибути на сей мітинґ.

Комітет Тов. Ман. Односельчан.

ЗЇЗД В ХАРКОВІ.

При кінці грудня відбувся Всеукраїнський зїзд в справі вивчення продукційних сил та зїзді явилися представники уряду. делеґати рішних союзів і відпоручники науки. Всеукраїнську Академію Наук заступав А. Кримський. Зїзд відкрив нар. комісар освіти Шумський. Потім ішли привіти від делегатів а на останку забрав слово А. Кримський. Він трохи пересолив у своїй похвалі на адресу рад. влади, кажучи, що радвлада не тільки, що утворила Академію Наук, але й сильно помагає. Кримський так здається тільки казав, бо сам у те не не вірить. Радвлада найменше з усіх влад опікується Академією наук, а вчені просто примирають з голоду.

Марко Скритий.

ПРИВІТАЙТЕ МОЮ ПІСНЮ.

—o—

I.

Привітайте мою пісню,
Привітайте те дитя,
Що з просоння мене будить,
Пориває до життя.
Я довго вже не співав вам,
Молоді мої други,
Я знесиллям був прибитий,
То й простіть же мене ви.
А тепер я свобіднїще,
Вільно груддю віддихаю,
— Про життя і про кохання
Я знова вам заспіваю.

20. марта, 1924.

II.

Бистрий ручаю, вір — я не знаю,
Куди пливуть води твої;
І ти не знаєш, чом я зітхаю,
А я не скажу нікому, ні!
Зелений гаю, тебе прохаю —
Вкрий віттям тайни мої;
Кого я люблю, кого кохаю —
Того не скажу нікому, ні!

III.

Нехай я буду, хто я є,
Нехай — як кажуть люде,
Але я маю розум свій
І своє серце в груди.
Я роблю те, що ум велить
І чого серце хоче,
Безогляду, чи людям в смак,
Чи перцем це їм в очи.

IV.

На дворі заводить вітер,
Крилами зе об вікно,
А в тім серце плач голосить:
Гей любво, моя любво!
Гей любво, моя любво,
Я із радости вмліваю —
Я знайшов тебе знова,
Деж тепер сховати маю?
Деж тебе сховати маю,
Безталаннеє дитя?
Як вкрадуть — то я пропаду,
Мій спокій, моє життя.
Ні, ти зоре щастя мого,
Не викрадуть тебе, ні,
Бо тебе я заховаю
В своїм серці аж на дні.

V.

Нам не вільно... кажуть люде;
— Старі забобони!
Закон серця є сильніщий
Понад всі закони!
Нам не вільно у зневірі
Вік свій марнувати;
Нам не вільно нудить світом,
Краси ущербляти.
Та нам вільно є любитись,
Нам вільно кохатись,
Вільно разом у любові
жити і вмирати!

ПОЛЬЩА МОБІЛІЗУЄ ХРУНІВ.

До берлінського „Українського Прапора' пишуть з Галичини:

Невдача всіх польських спроб перехилити котру небудь з існуючих українських партій чи партійних груп на бік явного угодства й даремна витррата гроший на деморалізовання української суспільности при допомозі інтеліґентів, Яцкова, Даниловича та Ількова навели Поляків на думку відшукати по наших селах передвоєних і повоєних сільських хрунів, які за матеріяльні концесії й опіку „паньства" зорґанізувалися б і малиб служити в разі потреби перед світом доказом, що не ма одностайного неґативного становища української суспільности супроти Польщі а на випадок виборів розбивати український виборчий фронт.

Таких здеморалізованих одиниць людий без сорому та чести, найшли собі Поляки на Покуттю, в Коломийщині. Є се по більшій части б. війти і громатські писарі напів грамотні, але ласі на мамону одиниці, що не від нині тримаються старостинської клямки і готові служити за гроші кому завгодно. Команду над сею дібраною компанією обняв — по наказу „владзи" — чомусь не Ільків, а б. „фінанц" Ольховий. Помагають йому явно і славно хрунь Марусик зі Сорік а нишком б. радикал Лаврук з Іспаса. Хрунівську партію, яка вилізла з польських пелінок названо українською народньою партією з власною — дуже неграмотною — газеткоюю „Нове Діло".

Сі то, „мертві душі" української суспільности зібралися 4. січня с. р. в Коломиї в салі польської щаднищої каси на „загальні збори" сеї — не при нас кажучи — „української народної партії. Крім орґанізаторів з ласки „владзи" прийшло кількох хрунів з Коломиї, а за „заліч-кою" приїхали дооколичні бувші і наказні війти та їх секретарі.. Впускали до салі своїх при асисті аґентів поліції, „Зборам" проводили посіпака Морозевич з Росохачова, подібний йому Демидчук з Винограду і ще подібнійший Попович з Кобильниці. „Секретарем був „адютант Ольхового Іван Марусик зі Сорік.

„Політичний" реферат голосив сам Ольховий, зовсім так, як йому сказали в старостві. Лаяв усі українські партії найбільше трудову, інтеліґенцію, духовенство — словом всіх хто не пристав до хруніяди, критикував — очивидно — роботу президитта Петрушевича, а ви хвалював Польщу.

Другий „референт" польський підлизайко Василь Породко, що функціонує, як народней учитель, говорив сім кіп нісенітниць про шкільництво й по ставив „резолюції", щоби завести „кресові закони". Половина чесної авдиторії спала підчас сього інтересного докладу.

До голосу не зголошувався майже ніхто. Учасники один одного питали пошепки, кілько можна заробити на „партії" і хто буде виплачувати Ольховий чи Марусик.

Вкінці установлено комісію для зредаґованя „вірноподданчих телеґрам" до своїх достойників Польщі.

Цілу ніч до білого ранку „конґресовці" вабавлялися гучно на „паньствові кошти".

Нарід з обуренам і огидою відвертається від польських підлизайків, яких в Коломиї охороняли поліційні аґенти, щоб їм, що небудь не сталося...

ПРОРОКОВЕ ОКО

— або —

ІВАСЬ БИСТРИЙ І ЙОГО ПРИГОДИ

за В. Лозинським переповів М. Ценівський.

(Докінчення)

(44)

— Сховайте цю рушницю, пане підстароста, — каже батько — ми прийшл итут по доброму, як приятелі.

—Іди к бісу з твоєю приязнию! — кричить підстароста і се мушкет міряє на нас. — Ти бунтівник, побунтував людей на мене й на пана старосту, насилля чиниш. Побачив, що завтра буде!

— Ми побачимо, — відізвався тепер Бедришко — але ти вже легко можеш не побачити! Бо коли завтром погрожуеш нам, недоброї матері сину, то ми можемо так зробити, що завтра вже для тебе не буде! Є нас тут більше, а ми також можемо стріляти! Колиб ми хотіли схопити тебе, ти дурна пицька голово, то всі ми прийшли би тут збройно, ще й людей зі села привели би! Не вдержався би ти в твойому курнику й хвилини. живцем спалили би ми тебе. Не гавкай на нас наче собака з буди, але мовчи й слухай поки час! Нас є тут лише троьох. Хочемо говорити з тобою спокійно, а ти ганьбиш, відгрожуешся гадюко! На твоїй т оголові скропиться, коли не будеш говорити з нами по людськи!

Знав Бедришко як говорити з такими людьми бо на таку його промову підстароста зараз змалів і спокірнів, дуло мушкету з вікна забрав і говорить уже зовсім инакше:

— А щож ви мені скажете, добрі люде? Якжеж я міг знати, що приходите як приятелі, коли такий гамір счинився в цілому селі?

— Ми вам гроші принесли!— викликнув я тепер до нього.

— Які гроші?

— Сто злотих приношу вам, — каже батько — так як я вам був обіцяв перед моїм виїздом. А що я спізнився з терміном, то з лихвою хочу вам заплатити. Зійдіть до нас або нас пустіть до хати, а двацять дукатів відчислимо вам на стіл.

Хвильку ще надумувався підстароста і з недовірем поглядав на нас. Та вкінци зміркував таки, що Бедришко говорить правду, та що колиб ми хотіли, то легко ви дісталиби його наче борсука з ями. Зійшов отже тив нас до хати.
на діл, двері відчинив і впустив нас до хати.

— Я все говорив, — каже — що ви, Бистрий, чесна людина та що вам діється кривда, але цей гайдук Кайдаш!...

— Кайдаш вам ані брат ані сват, — каже мій батько — що ви маєте обставати за ним?

— Або я за ним обстаю! — викликнув підстароста, злодій, грабіжник! Я би за ним обставав.

— Отже держіть із нами — каже батько. — Що сталося, то сталося. Я вам уже забув це. Але тепер уже оставте мене в спокою, пошануйте декрет вашого короля, бож ви бачили, що й я зумію оборонитися хоч мести на нікому не шукаю.

— Я не мав би шанувати королівського декрету? — говорить лицемірний підстароста ще й у груди беться й очима побожно завертає. — то для мене святе! Я цей декрет у себе переховував для вас, я розпитувався про вас, я ждав на вас, щоби видати вам декрет, щоби ви повернулися на ваще хазяйство, але деж було вас шукати? І ваша жінка вимандрувала й Івась вимандрував, отже кому було дати декрет? То той злодій Кайдаш украв мені декрет, але Бог справедливий, йо й йому вкрали декрет і так дістався у ваші руки, як повинен був. А тепер самі кажіть: винен я?

— А Кайдаша берете на себе? — питаеться батько.

— Вже я його беру на себе! Нога його тут у Підбірю не стане, ані ви не будете бачити його! Хай цей драбуга в самбірському замку в печах підпалює й кімнати замітає, так як давніще була то його служба.

Коли я так слухав, що цей Юда говорив, це одно тішило мене, що якось так дав Господь Бог, що між лихими людьми немає згоди, а спілка між ними все скоро кінчиться, бо під їх вірою сидить зрада як вуж під свіжим сіном і все так буває, що один одному карою стане! Отсей чоловік іще недавно приятелював із гайдуком із ним мав тісну спілку, його пироги їв, його мід пив при його музиці танцював, а тепер рад був би видати його.

Подав я батькови дукати. Почав їх батько на стіл вичисляти. Підстарості очі заіскрилися, так ласо поглядав на золото. Що один дукат на столі забрязчить, то він смачно устами рушуть, що здавалося, кождий дукат проковтує наче цукровану пілюлю. Коли вже дукати лежали на столі, він пальці наче граблі розчепирив, щоби згорнути їх, але я схопив його за рамя й кажу:

— Підіждіть хвилинку, пане підстароста, я був на науці у львівського купця, а там так говорили: Насамперед пиши, потім плати...

— Я у купців не служив, — каже підстароста — але мене так учили: Насамперед бери, потім пиши!

— Може обох нас, правда, — відповідаю — та хай це золото лежить на столі, доки нам не напишете посвідки, що ми не винні вам або замкови анініяких чиншів, ані поголовщини, ані підвод, ані взагалі нічого иншого.

Похвалили мої слова батько й Опанас, а підстароста лихим оком з під лоба глянув на мене. Одначе сів і написав письмо, як я хотів.

Скінчили ми так із підстаростою, вернулися до нашої хати. Там мати з Семеном і Матвієм розьхітили вже огонь. А що оглядна з неї була хазяйка, навезла з собою зі Львова круп солонини, вудженини схабів, вже на селі купила яєць і молока. Підстароста продав нам два сулії меду, а казав заплатити собі потрійно. Було чим прийняти козаків. І так веселилися ми всі до пізної ночі, що вже кури піяли, коли ми подумали, що треба йти відпочати.

Другого дня вранці-рано Бедришка й оба козаки були вже на конях. Пильно їм було вертати. Ніяк не далися впросити, щоби остали ще хоч до полудня.

Я наче дитина розплакався, коли пращався з Семеном, наче прочував, що то вже на все розлука. Бо й дійсно, вже ніколи опісля не бачив я ні Семена ні його батька, навіть не пощастилося мені щось почути про них. Старий Бедришко певно вже не жиє, коли це пишу, але Семен, легко що ще живий, бо був мало що старший від мене. Господь хай йому все й усюди помагає, бо добрий був для мене, а я мав його за брата рідного.

XXI.

ЗАКІНЧЕННЯ.

На цьому покінчилися пригоди моєї молодости й на цьому я кінчу отсю мою повість. А що ще треба би додати, цього вже небогато й можу оповісти це кількома словами.

Батько мій, тому що вже зовсім покинув фірманку, почав працювати на рілі. Я не був так дуже потрібний дома, пійшов шукати власного хліба. Ще у Львові говорив мені пан Ілля, що мене пан Ярослав візьме назад до своєї торговлі. Вернув я отже до служби, вивчився купецтва, вже міг бути пожиточним у крамниці і більше платив мені пан Ярослав. Та як умер пан Григір Невчас, а Марійка перенеслася до свого вуйка, пана Зибулта в Самборі, а пан Зибулт, тому що сам був уже доволі старий, потребував помічника в торговлі, то я пристав до нього. Після кількох літ вірної служби дав мені за жінку Марійку і прийняв до спілки в своїх торговлях на третю часть зиску.

Поблагословив мені Господь Бог, чесну жінку дав мені і добру неньку дітям. А маю трьох синів, але ніодної дочки — і то одинака, жура моєї любої Марійки, бо так рада би мати дівчинку. Вчилися мої сини у Львові в Ставропигійській школі. Там заопікувався ними Кирницький, колись павпер, а сьогодня як собі був предсказав доктор Кирницький, професор.*) Тепер один син є у пана Шпитка першим управителем, а то його не мине, що колись сам буде знатним купцем.

Другого сина призначив я до ремесла й учиться тепер у Льоренца. Третий син буде працювати на ріллі; вже є при свойому дідусеві на вітийстві бо мій батько старенький, спрацьований, сам не всилі вже господарити, тай уже вигода належиться йому на старі літа.

Добудував я до нашої хати в Підбірю дві кімнати. Вони будуть для нас, для мене і для Марійки, моеї любої подруги. Бо як уже не всилі будемо працювати, перенесемося, а найстарший син перейме від нас самбірську торговлю. Хоч я маю в Самборі гарний домок і прийняв міське право, то таки вмирати під сільською стріхою, бо я під нею народився. В цій дорогій землі хочу зложити кости, в котрій спочивають мої діди. В цьому самому вишневому садку старцем сидітиму собі, де я хлопцем босо бігав і такісамі пташки співатимуть, і тойсам струмок шумітиме, котрого я дитинстві слухав.

Так то Бог позволив, що кого я любив у молодечих літах, з цього і пізніще мав розраду й міг радіти добрими успіхами моїх приятелів. Про Кирницького я вже згадував, що в Італії в Падуї доктором наук був, а потім професором Могилянської Академії у Київі. Матвійко є **тепер дяком у Львові при братській церкві,** оженився з чесною дівчиною. Живеться йому добре.

Настали теж кращі часи й для Підбіря. Пішов давній підстароста, з великим соромом винісся, бо приловили його на фалшивих рахунках і на ріжних обманствах. А цей новий, що є тепер людина чесна та статочна, справедливо обходиться з бідним народом. що мусить, це стягає з нього, але понад це не дре, не кривдить, не давить. Дуже його собі нарід хвалить і дай Боже, щоби всі старостинські урядники такі були. Та на жаль у Польщі ці білий крук.

Про цих людей, що кривду мені робили, то зовсім уже не памятаю, начеб їх на світі ніколи не було. Ані мести на їх голови не бажаю, ані їм зла не бажаю, радше їм добро роблю, коли до цього прийде, примір на це: Кайдаш, котрий підпалював на самбірському замку в печах і замітав кімнати, а як прийшла на нього біда, не-раз одержав від мене поміч.

Так і повинно бути: права свойого борони, від кривди боронися всіми силами, ногами й руками стій при свойому, а хочби й зубами відгризайся, бо то твоє право, а месть остав Богу. Все ти взяв більше, як ти сам варта, а коли на тамтому світі здаватимеш рахунок із свого життя, ще будеш винен і потребувати-меш милосердя.

*) **Григорій Кирницький,** обиватель львівської землі, котрий відбув подорож по сході і відвідав чатирьох патріярхів, навчився грецької, латинської й італійської мови, віддався студіям в Італії та в Падуанської академії одержав (1640 року) ступінь доктора фільософії. Хоч приїхав до Італії без грошей, ним заопікувалися Греки з Венеції. З приводу того, що Кирницький осягнув докторат, написав Якія Садовський понеґірик (1641. року). Кирницький був учителем у Київській Академії.

МІТИНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ФІЛЯДЕЛФІЯ, ПА. Тов. Згода, від. 62, повідомляє надзвичайний мітинґ відбудесь о 3-ій годині попол. в неділю, 15. лютого в Укр. Нар. Домі, 6177 Ґленмор евеню. На порядку суть важні справи до полагодження. — К. Кропевницький, предс.; С. Турінець, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Товариство ім Т. Шевченка, від. 289 повідомляє всіх своїх членів, що мітинґ відбудеться в неділю, дня 15. лютого 1925 о годині 2. пополудни в товариськім домі під ч. 1258 Норт Ґудман Ґерл Ст. Проситься всіх членів щоби явилися на означений час бо є важні справи до полагодження. Проситься привести з собою нових членів бо тепер принимається без вступного до відділу і до У. Н. Союза. — Микола Головка, предс., Микола Третак, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. Бр. св. Петра і Павла, від. 27. У. Н. Союза, повідомлює всіх своїх членів, що звичайний мітинґ відбудеться в неділю, 15. с. м. в нашій парохіяльній школі при 93 Венбюрен Ст. Кождий член повинен явитися і привести свого знакомого. Також будемо приймати нових членів без вступного. — Иосиф Лешків, предс., Василь Гладкий, секретар.

ВІЛЛІАМСТАВН, Н. ДЖ. Подається до відома членам Бр. св. Георгія, від. 307 У. Н. С., що звичайний мітинґ відбудеться в неділю на 15. лютого с. м. о год. першій пополудни, в гали церковній на Cecil Road. Проситься всіх членів прийти на згаданий мітинґ, бо суть важні справи до порішення.

Будеться принимати до Союза без вступного а до Бр. після ухвали. Хто хотівби вступити в члени до Бр. і Союза проситься прибути на мітинґ.

За уряд Бр. Св. Георгія від. 307 У. Н. С., Василь Слободян, предс., Іван Титязь, секр.

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. Повідомляється усіх членів і членькинь, **Тов. Українська Січ,** від. 170, Укр. Нар. Союза, що звичайні місячні збори відбудуться в **Пятницю, дня 13. лютого** в льокали тов. Нар. Дім, під числом 72. Моріс Ст., о год. 8. вечер. На денному порядку зборів є важні справи до полагодження тому проситься усіх членів прибути. Рівночасно пригадується тим членам, які не були на минувших зборах присутні тим самим до цього часу ще не вирівнали своєї належитости, щоби конечно прибули на ці збори і вирівнали таку, бо в противному разі будуть суспендовані. — Фін. секр. Й. Ваплавський.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ. Тов. Зап. Січ, від. 234, повідомляє своїх членів, що звичайний мітинґ відбудеться в пятницю, 13. лютого, точно о годині 7.30 вечером, в гали Лютвина, при 69 So. Park St. Після статута У. Н. С., і ухвал Тов., кождий член обовязаний явитись на сей мітинґ. Також обовязком є кождого члена привести зі собою одного нового члена, та подбати, щоби трийцять-тисячна армія У. Н. Союза була довершена ще до слідуючої Конвенції. Сподіємось, що слідуюча 16-та конвенція У. Н. С. одобрить значно ліпше Укр. Молодечий Союз. Отже кождий член повинен подбати, щоби його діти належали до сего Союза. Діти принимається на кождім відбуваючімся мітинґу. — Н. Ільків, рек. секр.

БОСТОН, МАСС. Тов. Дружина кн. Данила, від. 238, повідомляє своїх членів, що надзвичайний мітинґ відбудеться в неділю, 15. лютого зараз по Службі Божій в гали церковній під ч. 136 Arlington St. Проситься усіх членів прийти на сей мітинґ. Є много важних справ до полагодження. Будесь принимати нових членів до Союза і Тов. без вступного. Просимо не відкладати, вступайте сами і записуйте свої діти — Ілія Волощук, предс.; Мих. Камінський, кас.; Петро Музика, секр.

СИРАКЮЗ, Н. Й. Тов. Зап. Січ, від. 317, повідомляє членів, що місячний мітинґ відбудеться о 8-ій годині в суботу вечер, 14. лютого 1925 р. в гали церковній і проситься усіх членів явитися на тім мітинґу. Даєсь до відома членам, що на річнім мітинґу зістав вибраний слідуючий уряд: В. Осухівський, предс.; М. Данків, заст. предс.; Т. Ковальчик, секр. фін.; Н. Бутницький, секр. рек.; І. Фурґал, кас.; Л. Залецький, заст. кас.; І. Чернатович, О. Шмукалюк, котрольори, І. Танов, М. Дидик, Л. Залецький, Гр. Демяник, надзирателі хорих, М. Данків, секр. народного податку. Ухвалено більшостю голосів, що кождий член має платити народний податок. — В. Осухівський, предс.; І. Фурґал, кас.; Т. Ковальчик, секр., 417 Otisco St., Syracuse N. Y.

ЛОРЕЙН, О. Бр. св. Андрея, від. 128, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітинґ відбудеся в церковній гали св. Івана Хрестителя на Савт Лорейн, конер 31-ої ул. Проситься всіх членів явитися на сей мітинґ. Мітинґи братства св. Андрея, від. 128, відбуваються все в першу неділю по пятнайцятім. — Онуфер Зазуля, предс.; Володимир Каршель, секр.; Мих. Понивак, кас.

РАРІТАН, Н. ДЖ. Бр. св. Архистр. Михаїла, від. 332, повідомляє своїх членів, що звичайний місячний мітинґ відбудеться дня 15 лютого 1925 в гали під словеньским костелом, точно о год. 2-ій попол. Довгуючі члени мають явитись і вирівнати свої залеглости. — Петро Гладич, предс.; Ст. Зайшлий, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. Вільність в Америці, від. 172, повідомляє всіх своїх членів, що мітинґ відбудеся в суботу, дня 14. лютого о годині 7.30 вечером в Укр. Нар. Домі, 217-219 E. 6-та ул. Кождий член обовязаний прибути на згаданий мітинґ понеже є дуже важі справи до полагодження, а головно справа представлення і розібране тикетів на представлене. Кождий має вирівнати свої місячні вкладки. На тім мітинґу будеся принимати нових членів до Тов. і до У. Н. Союза без вступного. Отже Товариші старайтеся вписати своїх кревних і знакомих хоч по одному до свого товариства. — Петро Бойко, фін. секр.

ЛІНДЕН, Н. ДЖ. Отсим повідомляється всіх тов. і товаришок, що збори Тов. Івана Франка, від. 306, відбудуться в неділю, дня 15. лютого, в домі пана Теод. Федуняка при улици Carnegi St., о годині 3-ій пополудни. Проситься Тов. і Товаришок прибути на означений час і приведіть нових членів. Нехай кождий Українець і Українка користає із сеї нагоди, бо будеться принимати до Союза без вступного а до товариства після ухвали. — А. Антонів, голова; В. Моссора, секр.

ПОРТ ДЖЕРВИС, Н. Й. Бр. св. Ар. Михаїла, від. 198, повідомляє, що звичайний мітинґ має відбутися в неділю, 15. лютого о годині 6-тій вечер у Петра Ухацького, R. R. Ave. Отже уряд братства просить, щоби кождий член не забув прибути на той мітинґ, бо маємо кілька справ полагодити та дещо порадитися. Неявившийся член на мітинґу поідпадає під кару 1 дол., а урядник 2 дол. — Даниїл Покітинський, предс.; Григ. Лисяк, секр.

БРОНКС, Н. Й. Тов. „Любов", від. 298, взиває всіх своїх членкинь і членів явитись на зборах в неділю, 15. с. м., о 2-ій год. пополудни під ч. 1130 Савтерн Булевард, близько 167 ул. — В. Морозович, секр.

ДОПИСІ.

БРУКЛИН, Н. Й.

На рідну школу.

Ліґа Американських Горожан українського походження в Бруклині, Н. Й., разом з Укр. Кат. Парохією Сош. св. Духа, займається допомогою для потребуючих українських інституцій в рідній краю і майже правильно, що місяця висилає туди свої членські вкладки. Так і сим разом висилаємо через Standard International Agency, 30 East 7 St. New York, на Рідну Школу в Галичині, як слідує: Ліґа Амер. Гор. 5 дол., Укр. Кат. Парохія Сош. св. Духа 20 дол., і коляду в сумі 34 дол. 50 цнт.

Сею колядою занялись щиро чесні громадяни, Василь Мисик, Дмитро Білик, Теодор Корилюк і Теодор Сороко, а свої жертви на Рідну Школу зложили отсі добродії: Василь Мисик, о. Володимир Лотович МиколаТухоль, Ст. Заблоцький і Іван Балко Андрея по 2 дол. Миьайло Заверуха, Петро Свідзінський, Теодор Карплюк Дм. Тихий. Іван Кравчук, Петро Маліцький, Роман Кузьма, Дмитро Білик, Іван Балко Стефана, Михайло Шипот, Дмитро Висоцький, Іван Баган, Петро дикий, Теодор Лесько, Василь Шеремета, Іван Копитюк, Олекса Гавришко, Людвік Миґаль, Павло Федечко, Микола Пручковський і Лука Кісь по 1 дол. Дмитро Клита Теодор Сорока, Василь тискляк, Василь Галась, Петро Очкусь, Микода Ткач, і Георгій Ґерґеш По 50 цнт.

В імени справи складається сердечну подяку як колядникам так і жертводавцям, а всіх Українців і Українок бруклинських проситься гарячо підперти згадане товариство в його змаганях помогти рідному краєви.

За Ліґу Амер. Горожан Укр. Походженя в Бруклині, Н. Й.: **О. Володимир Лотович предс. Михайло Заверуха,** касієр, **Ів. Кравчук,** писар.

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ.

Даваймо наших дівчат до висших шкіл.

Вже від кількох літ прийшли наші люди в Америці до переконання, щоби діти свої посилати до висших шкіл, аби вони не потребували служити по плейзах або тяжко працювати по фабриках. Треба признати, що наш нарід вже розуміє, що лиш наука поставить його на висший степень культури і добробуту. Щораз частійше чуємо, що наші діти кінчать висші американські школи університети, і тим збільшують число потрібної нам інтеліґенції. До сього відрадного явища належить причислити се, що з кінцем січня с. р. п-на Ольга Милянович, донька української патріотичної родини Стефана і Марії Милянович з Джерзи Сити, Н. Дж., покінчила з дуже добрим успіхом висшу школу, Дикинсон Гайскул. Ся школа належить до найліпших висших шкіл в Америці. Молода абсольвентка може бути красним приміром для всіх наших молоденьких дівчат. При сій нагоді мушу признати, що панна Милянович є правдивою українською патріоткою. Не лиш, що говорить чисто по українськи, але бере живу участь в народнім життю тутешньої громади на горі міста. Належить до церковного хору, до Сестрицтва в якому має уряд секретарки, в представленнях і концертах має звичайно фортепяновий акомпанямент, бо крім висшої школи покінчила також музичну консерваторію і є знаменитою піяністкою. Гідною до наслідування є її любов до церкви і народу. Желаємо їй як найкрасших успіхів в дальшім життю і праці для добра українського народу.

А.

ГЕРКІМЕР, Н. Й

У відповідь дописувателеви щоденних віхтів.

Не хочу тут богато розписуватись про козячі голови наших комуністів в Геркімер, — бо й нема прокого, — однак хочу стати в обороні чести нашої часописі „Свободи" і її дописувателів. В числі 1557 „Щоденних віхтів" (У.Щ.В.) якийсь там жидівський обсерватор умістив своє козяче „ме" і накидується лайкою на „Свободу і її дописувателів. В тім козячім „ме" „обсерватор" каже, що в Свободі" (ч. 303) був надрукований брехливий допис, та що „Свобода" ніколи правди не пише. Дальше цей „обсерватор" пише, що хоче збити брехню дописувателя, та що тим своїм „ме" хоче висвітлити те, чим „Свобода" послугується. Наліпив цей — нівроки йому „обсерватор" — цілу купу болота вуличного на ті Щоденні віхті (У.Щ.В.) але нічого не висвітлив, ані нічого не „збив". Також не міг доказати, в чім „Свобода" чи дописуватель пробрехались. Словом — нічого нічого не написав ані висвітлив окрім того, що ригнув тільки большевицькими помиями на „Свободу". Називає цей „обсерватор" дописувателя громадським „попихачем". Певно, що лучше „обсерватору" бути української громади попихачем, як бути жидівським, не попихачем — а по просту підтирачем.

Далі каже „обсерватор" цей, що дописуватель не має поняття про те, чого ходить, і що роблять комуністи. Як ви самі комуністи не маєте поняття про те, чого ви хочете і самі не знаєте, що робите, то як можете питати тих, котрі навіть плюнути не хотять на те, чого ви хочете і що робите. Дальше цей „обсерватор" жалуєсь, що комуністів запоріднюєсь з Жидами в дописі. Як жеж вас комуністи не споріднювати, коли в вас більша приязнь до Жидів як до своїх братів Украінців; ви з Жидами цілуетеся, а на своїх братів болотом кидаєте. Мені й самому жалко, що ви наші комуністи роду українського, а братаєтеся зі Жидами, а на своїх петлю готовите і тому вас споріднюєсь зі Жидами Бачите „обсерваторе", що вже свій прапор жовто-блакитний, разить вам очі своїм блеском вже ви його зненавиділи, а вам більше до вподоби червоно-жидівський! — а зі свойого робите насмішки, відрікаєтеся його. — Я недивуюся вам комуністи, бо ви звикли бігти на червоне, як бики мексиканські. Тільки вважайте, щоб вас комуністи не зрадило те червоне, так, як зраджує тих биків а тоді щобисьте не попали під жовто-блакитні, з під котрого вам можуть встромити меч, в ваш роззявлений рот, так як тим бикам на „арені", а тоді вже вам буде конець.

А що ви, „обсерваторе" кажите, що ми також споріднюємося зі Жидами, що в нас є віра і до церкви ходимо, то даруйте за те, що скажу вам, що в вашей мазниці вже зовсім договь висох. Хотяй Христос був Жидовином, але дався охрестити, а Жиди його ненавиділи і дали Юді кількадесять „сребреників — так, як вам дають — а цей Юда продав його Жидав — так, як ви тепер продаєте своїх братів. — Жиди з ненависти за це, що говорив їм правду в вічі, розпняли його так само, як під теперішню хвилю большевики-Жиди розпинають і розстрілюють Українців — запроданих Юдами-комуністами власного виховання. — що допоминаються правди. Христос за правду вмер і тому в него ми віруємо, що він любив правду. Тому ніяк тут не можете сказати „обсерваторе", що і ми споріднені з Жидами. А що Гехтер — Радянин, Жид, дописуватель „Свободи" то також не є споріднене, бо нехай буде і Жид, але він посвятився працювати в користь українського народу. Правда, як це гарно „обсерваторе"-комуністе, що і Жид цінить високо українську націю, і прийшов до нас, а ви комуністи „наші" відрікаєтеся свого українського а йдете до Жидів і з ними споріднюєтесь. „Радянин більше славить Україну, хотяй чужий, як ви комуністи, що ви з українських грудей молоко ссали. Він нам служить. Тут українська ідея, а у вас жидівсько-московська! В тім велика є ріжниця.

Також „обсерваторе" знайте, що в нас знається релігію і соціялістичну думку, а в вас нема поняття, ані в релігії, ані в соціялізмі, тому з вас така дич! Радите „обсерваторе", щоб зійтись і подати собі руки. Колиб так сталось тоді вам комуністам осталась би одна дорога — до ліса хиба, — бо в той час не булоб що робити. А й „місячну мусілиб забрати зі собою, бо це ваша найдорозша просвіта і добуток. Мусите знати, що якби „клюбовці" повикидували заразу большевицьку зі свого кола, тоді і „Клюб" розвивавсяби, як слід і просвіта булаби у них. А так комуністи козячими головами темнять їх, опісля самі називають їх темняками. Клюбовцям, котрі еще не є яструбами для своїх братів, остається дві дороги: — або подати собі руки свої своїм — або дати свій розум під „обрихтирку" козячо-большевицьким головам, та йти за жидівських водоносів.

Наконець хочу поспитати „обсерватора" де те, висвітлення неправдивої послуги „Свободи". — Про що згадував на чолі базґранини? Де доказ, що брехлива допись була? Де той доказ, що „Свобода" неправду пише?

Як не вмієте „обсерваторе" нічого путнього вияснити, то радше погодіться з правдою і скажіть собі: „Дурень я жидівський, а не комуніст, та не відгрібайтеся тепер руками й ногами від тої „Просвіти" і не кажіть, що комуністи були ні при чому в тій „просвіті". Я знаю, що вам, яко комуністам встидно признаватися, що в вас така „благородна просвіта" і поступе, про якубуло писано — але мусите признатись до правди.

А „Клюбовцям" радивбим повикидувати зволоч большевицьку, тоді і „Клюб" розвинеться і ніхто не посудить вас, що й ви до червоної зволочі належите. Коли ви будете тримати большевицьку заразу в „Клюбі", то ніхто зі щирих Українців не схоче туди зайти.

Бувший Клюбовець.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.